

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

1 Identifikacija snovi/pripravka in podatki o dobavitelju:

. Identifikacija snovi ali pripravka

. Trgovsko ime: **METALNI KIT POLYSOFT**. Uporaba snovi / pripravka *poliestrski kit*

. Podatki o dobavitelju:

*SPEKTER d.o.o.**Ložnica pri Žalcu 52/a**3310 Žalec**Tel.: 03 5715 366 Fax: 03 5715 780*

. Proizvajalec:

*Akzo Nobel Car Refinishes bv**Rijksstraatweg**NL 2171 AJ Sassenheim**tel.: +31 (0)71 308 6944**http://www.sikkenscr.com*

. Informacije v nujnih primerih:

*V primeru manjših nezgod se obrnite na vašega zdravnika ali dobavitelja (tel.:03 5715 366).**V primeru hujših nesreč pokličite Center za obveščanje, tel.112.***2 Sestava s podatki o nevarnih sestavinah:**. **Kemijski opis:**. **Opis:** *Kit na osnovi nenasičene poliestrske smole.*. **Vsebuje naslednje zdravju nevarne snovi (v ut%):**

<i>CAS: 100-42-5</i>	<i>stiren</i>	<i>Xn; R 10-20-36/38</i>	<i>10-25%</i>
<i>EINECS: 202-851-5</i>			
<i>INDEKS številka: 601-026-00-0</i>			

. **Dodatne informacije:***Obstoječe mejne vrednosti so navedene v 8. poglavju.**Besedilo opozorilnih stavkov za posamezno snov je navedeno v 16. poglavju.***3 Ugotovitve o nevarnih lastnostih:**. **Opis nevarnosti:***Glede na Zakon o kemikalijah in pripadajoči Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi in pripravkov, se izdelek uvršča med nevarne kemikalije.**Xn Zdravju škodljivo*. **Opozorila glede nevarnosti za človeka in okolje:***Zdravju škodljivo pri vdihavanju.**Draži oči in kožo.*. **Sistem razvrščanja:***Razvrstitev pripravka je v skladu z Zakonom o kemikalijah in s predpisi EU; dodatni podatki so črpani iz strokovne literature in internega gradiva.***4 Ukrepi za prvo pomoč:**. **Splošni napotki:***Simptomi zastrupitve lahko nastopijo šele po nekaj urah, zato je potreben zdravniški nadzor najmanj 48 ur po nezgodi.*

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT

V primeru kakršnihkoli dvomov morate poiskati zdravniško pomoč.

V primeru nezavesti nikoli ne dajajte tekočine ali izzivajte bruhanja.

v primeru vdihavanja:

Poskrbite za dotok svežega zraka, če je nujno tudi za umetno dihanje. Prizadeti naj bo na toplem.

V primeru trajajočih težav se posvetujte z zdravnikom.

V primeru težav poiščite zdravniško pomoč.

Vdihavajte svež zrak. Če je prizadeti v nezavesti, ga položite v bočni položaj, sprostite dihalne poti in takoj pokličite zdravniško pomoč.

V primeru zastoja dihanja izvajajte umetno dihanje.

Če ponesrečenec težko diha, mu dovajajte kisik (le strokovna oseba).

v primeru stika s kožo:

Takoj sperite z vodo in milom in dobro splaknite. Odstranite onesnaženo obleko.

Pri trajajočem draženju kože se morate posvetovati z zdravnikom.

Kože ne smete čistiti s topili ali razredčili.

Če se lepi, najprej očistite s primernim čistilom. Kontaminirane dele obleke je treba takoj odstraniti.

Nadraženo kožo namažite s blažilno kremo.

v primeru stika z očmi/sluznico:

Ne odlašajte! Odstranite morebitne kontaktne leče in odprto oko najmanj 15 minut spirajte s tekočo vodo. Pri tem močno razprite zgornji in spodnji vekci ter krožite z očmi, da voda pride v vse dele očesa.

Poiščite zdravniško oskrbo.

v primeru zaužitja:

Ničesar ne dajajte v usta nezavestni osebi.

Ne izzvajajte bruhanja.

Poiščite zdravniško pomoč.

Dobro splaknite usta, po požirkih popijte nekaj dcl vode, počivajte, bodite na toplem.

Če je mogoče, zdravniškemu osebju pokažite etiketo ali embalažo.

Ponesrečencu zrahljajte vse tesne dele obleke (npr. kravato, ovratnik, pas...)

Napotki zdravniku:

Poskrbite za dotok kisika in intubiranje - po potrebi. V primeru cianoze, takoj poskrbite za ventilacijo/kisik. Obstaja možnost potrebe oživljanja.

5 Ukrepi ob požaru:

Ustrezna sredstva za gašenje:

CO₂, prah ali razpršeni vodni curek. Večji požar gasite z razpršenim vodnim curkom ali s peno obstajno proti alkoholu.

Posebna nevarnost zaradi snovi, njeni zgorevalni produkti ali nastajajoči plini:

ogljikov monoksid (CO)

ogljikov dioksid (CO₂)

Nevarnost koncentriranja hlapov v zaprtih prostorih, hlapi so težji od zraka, z njim lahko tvorijo vnetljivo/eksplozijsko zmes.

Posebna zaščitna oprema:

Uporabljajte dihalni aparat.

Ne vdihavajte škodljivih, eksplozivnih in vnetljivih plinov/prahu.

Pri gašenju požarov nosite popolno zaščitno opremo, vključno izolacijski dihalni aparat z odobrenim/atestiranim cedilom.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT**. Drugi podatki**

*Če je mogoče, nepoškodovano embalažo takoj umaknite na varno območje.
Izpostavljeno embalažo hladite z razpršenim vodnim curkom.
Kontaminirano vodo za gašenje zberite ločeno; ne sme odtekati v kanalizacijo.*

6 Ukrepi ob nezgodnih izpustih:**. Osebni varnostni ukrepi za zaščito oseb:**

Uporabite zaščitna očala, zaščitno obleko, naobrazno masko s cedilom za hlape, škornje, rokavice.

Pri večjih količinah uporabite izolacijski dihalni aparat.

Ker predlagana zaščitna obleka lahk določenih primerih ni primerna, se glede uporabe zaščitne obleke posvetujte s strokovnjakom pred ravnanjem s kemikalijo.

Nad mestom izpusta preverjajte mejne vrednosti, katere vrednosti so navedene v varnostnem listu (poglavje 8).

Ne dotikajte se razlite kemikalije.

Skrbite za zadostno zračenje.

. Okoljevarstveni ukrepi:

Preprečite odtekanje kemikalije v vodotoke, kanalizacijo, jame ali kleti.

Pri odtekanju večjih količin kemikalije v vodotoke ali kanalizacijo obvestite Center za obveščanje.

. Postopki čiščenja po nezgodnem izpustu:

Preprečite dostop vode v posodo.

Poskrbite za odstranitev snovi z nevnetljivim materialom, ki nase veže tekočino (pesek, kremenka, absorber ki veže kislino, univerzalni absorber).

Kontaminiran material odstranite v skladu s točko 13.

Skrbite za zadostno zračenje.

Ostanke shranite v dobro zaprte in pravilno označene posode.

Mesto nezgode očistite z detergentom, izogibajte se topilom.

. Dodatni napotki: Za informacije glede osebne zaščitne opreme glejte poglavje 8.**7 Ravnanje z nevarno snovjo/pripravkom in skladiščenje****. Ravnanje:****. Varnostni ukrepi pri ravnanju s proizvodom:**

Ne vdihavajte hlapov in aerosola.

Uporabljajte predpisana zaščitna sredstva.

Uporabljajte le v dobro prezračevanih prostorih.

Skrbite za dobro prezračevanje, posebno na območju tal (hlapi so težji od zraka).

Nosite ustrezna osebna varovalna sredstva.

. Napotki za zaščito proti požaru in eksploziji:

Bodite previdni pri izpraznjenih posodah. Le-te lahko vsebujejo ostanke kemikalije oziroma njenih hlapov.

Kemikalija ni vnetljiva.

. Skladiščenje:**. Pogoji za varno skladiščenje: Ni posebnih zahtev.****. Napotki za skupno skladiščenje:**

Hranite ločeno od oksidacijskih sredstev.

Hranite ločeno od redukcijskih sredstev.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT

*Skladiščite ločeno od živil.***Drugi podatki glede pogojev skladiščenja:***Posodo imejte dobro zaprto.**Zavarujte pred toploto in direktnimi sončnimi žarki.**Hranite pri temperaturi do 25°C, na dobro prezračevanem mestu.**Posode skladiščite pokončno zaradi preprečitve izlivanja/razsutja.***Kategorija skladiščenja:***Upoštevajte "Pravilnik o tem, kako morajo biti zgrajena in opremljena skladišča ter transportne naprave za nevarne in škodljive snovi".***8 Nadzor nad izpostavljenostjo/varnost in zdravje pri delu****Tehnični zaščitni ukrepi:***Z dobrim lokalnim ali splošnim odsesavanjem preprečite nastajanje hlapov/prahu. Če koncentracija hlapov/prahu na delovnem mestu kljub tehničnim ukrepom presega mejne vrednosti, je potrebno nositi osebna zaščitna sredstva.***Sestavine z mejnimi vrednostmi, ki jih je treba upoštevati in nadzorovati na delovnem mestu:****100-42-5 stiren**

MV	85 mg/m ³ , 20 ppm
	Y, BAT

Dodatni napotki:*Osebam, ki imajo težave z dihanjem ali imajo znake alergije, ni priporočljivo delati s proizvodom.**Vonj po stirenu je zaznaven pri koncentraciji 0,2 ppm.**Pri določenih preobčutljivih osebah lahko nastopijo spremembe pri zdravju pri izpostavljenosti že pod mejnimi vrednostmi.**Mejne vrednosti so v skladu s Pravilnikom o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu.***Osebna varovalna sredstva:****Splošni varnostni in sanitarni ukrepi:***Ne hranite v bližini živil, pijač in krmil.**Umazana, prepojena oblačila takoj slečite.**Umijte si roke pred odmorom in ob koncu dela.**Ne vdihavajte hlapov, plina, pare, aerosola.**Izognite se stiku z očmi in kožo.**Pri delu ne jejte, pijte in kadite.**Na delovnem mestu naj bodo nameščene naprave za izpiranje oči.**Redno vzdržujte osebna zaščitna sredstva.***Zaščita dihal:***Pri obremenitvi za krajši čas ali v manjši meri lahka dihalna naobrazna maska (filtrni vložek AX, rjave barve (SIST EN 371, oz. SIST EN 149)); ob intenzivnem oz. daljšem izpostavljanju uporabite izolacijski dihalni aparat.**Oprema za zaščito dihal mora biti atestirana in uradno odobrena.***Zaščita rok:***Zaščitne rokavice (SIST EN 374)**Material, iz katerega so rokavice narejene, mora biti neprepusten in odporen proti kemikaliji.*

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT

. Material za rokavice

Izbira ustrezne rokavice ni odvisna le od materiala, temveč tudi od mnogih drugih lastnosti, zato se rokavice različnih proizvajalcev razlikujejo. Ker je izdelek sestavljen iz več snovi, obstojnosti materiala rokavic ni mogoče predvideti. Zato morate vsake rokavice pregledati, preden jih uporabite.

. Čas prodiranja skozi material za rokavice

Natančen prebojni čas, ki ga morate upoštevati, lahko izveste pri proizvajalcu zaščitnih rokavic.

. **Zaščita oči:** Tesno prilegajoča zaščitna očala.

. **Zaščita telesa:** Delovna zaščitna obleka.

9 Fizikalne in kemijske lastnosti**. Splošne navedbe**

Izgled: *pastozen*
Barva: *v skladu z oznako proizvoda (glej embalažo)*
Vonj: *po stirenu*

. Sprememba stanja

Tališče/območje taljenja: *-20°C*
Vrelišče/območje vretja: *145°C*

. **Plamenišče:** *29°C (zaprta čaša)*

. **Temperatura vnetišča:** *480°C*

. **Nevarnost eksplozije:** *Proizvod ni eksploziven, vendar je možno tvorjenje eksplozivnih zmesi pare ali zraka.*

. Meje eksplozije:

spodnja: *1,2 Vol %*
zgornja: *8,9 Vol %*

. **Parni tlak pri 20°C:** *6 hPa*

. **Gostota pri 20°C:** *1,43 g/cm³*

. Raztopnost v / mešljivost s/z

voda: *se ne meša oz.se slabo meša*

. **dietil eter** *delno topen*

. **n-oktanol** *topen*

. **acetone** *delno topen*

. **metanol** *delno topen*

. Viskoznost:

kinematična: *6952 cSt*

10 Obstojnost in reaktivnost**. Pogoji, ki se jim je treba izogniti:**

Pri skladiščenju in uporabi v skladu z navodili se ne razgradi.

. Nezdružljive snovi:

Močne kisline in lugji

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT

Oksidanti

aluminijev klorid

kisik

Baker, bakrove zlitine

Nevarne reakcije

Reakcije z oksidacijskimi sredstvi.

Reakcije z močnimi kislinami in alkalijami.

v stiku s peroksidi lahko nastane eksotermna reakcija

Nevarni produkti razkroja:

dušikovi oksidi (NOx)

Pri nepopolnem zgorevanju oziroma visoki temperaturi se lahko tvorijo strupeni produkti (CO, dim, saje, CO2).

11 Toksikološki podatki**Akutna toksičnost:****LD50 vrednosti, glede na izpostavljenost:****100-42-5 stiren**

oralno LD50 5000 mg/kg (podgana)

inhalativno LC50/ 4h 24 mg/l (podgana)

Primarno draženje:

na koži: Draži kožo in sluznico.

na očeh:

Dražilni učinek

Pogosta izpostavljenost večjim koncentracijam hlapov lahko povzroči reverzibilne poškodbe oči.

Preobčutljivost: Ni znano, da bi izdelek povzročil preobčutljivost.

Drugi podatki (za toksikologijo):**V primeru vdihavanja:**

Simptomi so: nadraženost dihalnih poti, glavobol, slabost, bruhanje, vrtoglavica, omamljenost.

Draži sluznico in tkiva dihalnih poti in bronhijev.

V primeru stika s kožo: Nadražuje kožo**Po vnosu velikih količin:**

V primeru prehoda v pljuča lahko povzroči težke poškodbe. Potrebna je nujna medicinska pomoč.

Pri zaužitju se lahko pojavijo v prebavnem traktu znaki zastrupitve. Pojavi se lahko glavobol, slabost, nezavest, diareja, padec krvnega tlaka, motnje v centralnem živčnem sistemu.

Subakutna do kronična toksičnost:

Pri ponavljajoči in / ali dolgotrajnejši izpostavitvi velikim količinam obstoja možnost, da pride do določenih zdravstvenih težav.

Dodatni toksikološki napotki:

Zdravju škodljivo

Dražilno

RAKOTVORNOST: stiren je IARC (International Agency for Research on cancer) uvrstil med snovi skupine 2B (možno rakotvorna snov za ljudi) zaradi omejene količine dokazov okarcinogenosti za ljudi in poskusne živali.

Rakotvorni potencial stirena so raziskovali v bioloških raziskavah na glodalcih, vključno z dvema nedavnima inhalacijskima raziskavama na podganah in miših za vzpostavitev

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT

zakonodajnih smernic. Pri podganah niso našli dokazov o rakotvornih učinkih, pri miših pa soodkrili povečanje pljučnih tumorjev poznega razvoja (drugi organi niso bili prizadeti). Titumorji so se pojavili sočasno s hiperplastičnimi in vnetnimi spremembami, ki jih pri podganah niso opazili. Mehanistične raziskave so pokazale, da mišja pljuča pretvarjajo stiren v lokalno strupen presnovek, ki je zmožen povzročiti kronično vnetje in hiperplazijo. Presnova stirena je v podganjih pljučih zanemarljiva in praktično nezaznavna v človeških pljučih. Ta odkritja nakazujejo, da je zavrstno specifične in tkivno specifične tumorje pri miših odgovoren negenotoksičen mehanizem.

Strupenost ponavljajočih se odmerkov:

Rezultati raziskav strupenosti s ponavljajočimi se odmerki kažejo, da so miši zelo občutljive za strupenost inducirano s stirenom. Pri kronični izpostavljenosti so se pojavile hiperplazija infibroza pljučnega tkiva ter atrofija in degeneracija nosnega olfaktornega epitela. Pri podganah so opazili tudi blage spremembe predelu smrčka.

Mehanistične raziskave so pokazale povečano tvorbo lokalno strupenih snovi v smrčku in pljučih miši. Hkrati so dokazale, da razlika v občutljivosti med temi vrstami živali temelji na presnovi (v človeških dihalih več kot zanemarljiva presnova ni verjetna). Posebne preiskave so dokazale, da pride pri podganah po ponavljajočih izpostavitvah zelo visokim koncentracijam hlapov (2,6 mg/l, 600 ppm) do trajne blage izgube sluha, doslednih dokazov o nevroloških ali vedenjskih spremembah pa ni. Pri delavcih poklicno izpostavljenih stirenu so odkrili manj izrazito motnjo ločevanja barv, vendar majhen obseg spremembe nakazuje, da je ta učinek zanemarljivega toksikološkega oz. kliničnega pomena.

Prekomerna in dolgotrajna izpostavljenost velikih količin lahko privede do poškodb centralnem živčnem sistemu, jeter in ledvic.

Prekomerna in dolgotrajna izpostavljenost majhnih količin lahko privede do sprememb v centralnem živčnem sistemu, nadražujočih simptomov v dihalnih organih in sluznic oči.

12 Ekotoksikološki podatki

. Ekotoksičnost

. Toksičnost vode:

100-42-5 stiren

LC50/ 48h | 23 mg/l (daphnia)

LC50/ 96h | 32 mg/l (fathead minnow)

. Splošni napotki:

Kategorija ogrožanja vode na osnovi nemških predpisov 2 (lastna uvrstitvev): ogroža vodo

Ne dopustite, da odteče v podtalnico, v vodotoke ali v kanalizacijo.

Obstoja nevarnost ogroženosti pitne vode že pri izteku manjših količin v podtalnico.

VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT

13 Odstranjevanje

. Izdelek:

. Priporočilo:

Ne sme se odlagati skupaj z gospodinjskimi odpadki. Odlaganje odpadnih snovi v skladu s Pravilnikom o ravnanju z odpadki.

Ne dopustite, da odteče v kanalizacijo.

Nevarno odpadno kemikalijo izročite zbiralcem posebnih odpadkov ali odpeljite na deponije, kjer se zbirajo tovrstne odpadne kemikalije.

. Sifra odpadne kemikalije:

08 01 11 odpadne barve in laki, ki vsebujejo organska topila ali druge nevarne snovi

. Nevarne lastnosti odpadkov H5 - zdravju škodljiv odpadek

. Postopki predelave odpadkov

R2 - pridobivanje topil z regeneracijo odpadkov

Ob upoštevanju predpisov je možen tudi visokotemperaturni sežig.

. Klasifikacijski seznam odpadkov:

08 00 00	ODPADKI PRI PROIZVODNJI, PRIPRAVI, DOBAVI IN UPORABI PREMAZOV (BARV, LAKOV, EMAJLOV), LEPIL, TESNILNIH MAS IN TISKARSKIH BARV
08 01 00	Odpadki pri proizvodnji, pripravi, dobavi, uporabi in odstranjevanju barv in lakov
08 01 11	odpadne barve in laki, ki vsebujejo organska topila ali druge nevarne snovi

. Neočiščena embalaža:

. Priporočilo:

Pri odlaganju odlaganju odpadne kemikalije in neočiščene embalaže upoštevajte Pravilnik o ravnanju z odpadki.

Z neočiščeno embalažo ravnajte kot s kemikalijo.

Z embalažo ravnajte v skladu s Pravilnikom o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo.

14 Transportni podatki

. Kopenski transport ADR/RID:

. Kategorija ADR/RID: -

. Pomorski ladijski transport IMDG:

. Kategorija IMDG: -

. Onesnaževalec morja: Ne

. Zračni transport ICAO-TI in IATA-DGR:

. Kategorija ICAO/IATA: -

. Opombe:

V skladu z Zakonom o prevozu nevarnega blaga (Uradni list RS, št.79/99) in z mednarodnimi sporazumi UN, IMO, ADR/RID in IATA/ICAO, kemikalijo ni potrebno označiti kot nevarno blago.

15 Zakonsko predpisani podatki / podatki o predpisih

. Razvrstitev in označitev kemikalije:

Proizvod je razvrščen in označen v skladu z Zakonom o kemikalijah in pripadajočim Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov ter s Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi in s smernicami ES.

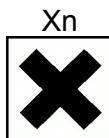
VARNOSTNI LIST

datum tiskanja: 05.01.2005

datum (revidirane) izdaje: 05.01.2005

Trgovsko ime: METALNI KIT POLYSOFT

- Črkovni znak za simbol in opis nevarnosti kemikalije:

Zdravju škodljivo

- Komponente, ki določajo nevarnost in jih je treba etiketirati:
stiren

- Opozorilni stavki:

20 *Zdravju škodljivo pri vdihavanju.*36/38 *Draži oči in kožo.*

- Obvestilni stavki:

23 *Ne vdihavati hlapov.*24/25 *Preprečiti stik s kožo in očmi.*60 *Snov/pripravek in embalažo odstraniti kot nevarni odpadek.***16 Druge informacije**

Podatki se opirajo na trenutno znanje in ne predstavljajo nikakršnega zagotovila glede lastnosti proizvoda in niso osnova za nikakršno pogodbeno pravno razmerje. Podatki se nanašajo le na omenjeni izdelek in ne veljajo v kombinaciji z drugimi izdelki ali v procesu. Uporabnik naj upošteva vse vire informacij za zagotovitev pravilne oziroma varne uporabe in odstranjevanja kemikalije, ter zaščite zdravja zaposlenih in končnih uporabnikov.

- Besedilo R stavkov za posamezne nevarne snovi (glej poglavje 2):

10 *Vnetljivo.*20 *Zdravju škodljivo pri vdihavanju.*36/38 *Draži oči in kožo.*